

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Gümrük ve Ticaret Bakanı Sayın Hayati YAZICI** tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzük'ün 99. maddesi gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Adil ZOZANI
Hakkari Milletvekili

Türkiye'de bölgeler arası sosyo-ekonomik gelişmişlik farkı özellikle Türkiye'nin batısı ile doğusu arasında çok ciddi düzeylerde kendini göstermektedir. Cumhuriyetin kuruluşundan bu yana, Kürtlerin yoğun yaşadığı topraklar, bilinçli devlet politikalarıyla geri bırakılmak istenmiştir. Son 30 yıldır yaşanan yoğun çatışma süreci; köylerin zorla boşaltılmasını ve vatandaşın topraktan ve hayvancılıktan vazgeçerek yoksulluğa terk edildiği dönemi beraberinde getirmiştir. Devletin tamamen güvenlik politikalarıyla hareket ettiği ve bölgeye yaptığı yatırımların bile güvenlik konsepti çerçevesi dışına çıkmadığını açıkça tecrübe etmiş bir bölgede, bütün bunlara rağmen vatandaşlar emperyal devletler tarafından yaratılmış suni sınırların öte yakasındaki akrabalarıyla ticaret ilişkisi geliştirerek geçimlerini sürdürmeye çabalamışlardır.

Ancak anayasasında sosyal bir devlet olduğu hüküm altına alınmış Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin, vatandaşlarına hayatlarını idame ettirecek bir ekonomiyi sağlaması gerekirken, tam tersine yıllardan beridir, yapılan sınır ticaretlerini güvenlik gerekçesiyle engellediği, türlü bahanelerle gümrük kapıları açmakta direndiği ve vatandaşların canlarını tehlikeye atmasına göz yumduğu görülmektedir. Hatta sadece evlerine ekmek getirmek amacıyla sınırın ötesindeki mayınlı arazileri, komşu ülkelerin güvenlik görevlilerinin ölümüyle sonuçlanan tutumlarını göze almanın ötesinde, binlerce tonluk bombaların üzerlerine atılması suretiyle 21.Yüzyılın en büyük vahşetlerinden biri olarak tarihe geçen Roboski Katliamı gibi çok acı bir katliamı bizzat kendi devletinin uygulaması olarak yaşamak durumunda kalmışlardır.

Bütün bunlardan hareketle;

1. Sınır ticaretinin yasal olarak devletin güvencesi altına alınarak bölgenin gelişmesine katkı sağlamasına ve böylece bölgeler arası gelişmişlik farkını azaltmaya dönük bir çalışmanız var mıdır?

2. Hakkâri'de Başbakan'ın 2011 seçimleri öncesinde sözünü verdiği ve bölge halkının uzun bir dönemdir beklediği, Çukurca-Üzümlü ve Şemdinli-Derecik sınır kapıları ne zaman açılacaktır?
3. Özellikle son zamanlarda sınır bölgelerinde, askeri kontrol noktalarında artış olduğu ve bu noktaların sınır ticaretinin gelişmesine negatif etki ettiği düşünüldüğünde, bu noktaların kaldırılmasına dair herhangi bir şikayet Bakanlığınıza ulaşmış mıdır? Bu hususta, Milli Savunma ve İçişleri Bakanlığı ile görüşüp, bu noktaların kaldırılmasına dair Bakanlık olarak bir girişiminiz olmuş mudur, ya da olacak mıdır?
4. Yüksekova-Esendere sınır kapısı 1.sınıf gümrük kapısı olmasına ve 40 yılı aşkındır mevcut olmasına karşın, devletin geçmişten beri bölgeye dair negatif yaklaşımı nedeniyle, Hakkâri bölgesine ekonomik anlamda ciddi düzeyde bir katkı sağlayamamıştır. Esendere sınır kapısının 1. Sınıf gümrük kapısı olma durumuna uygun olarak mevcuttaki altyapı ve diğer bütün problemlerinin giderilmesi için çalışmalarınız ne durumdadır? Buradaki sınır ticaretinin hacmini arttırmak ve Hakkari'nin bu ticaretten faydalanan ekonomik geri kalmışlığını azaltmak amacıyla Bakanlık olarak özel bir çalışmanız var mıdır?
5. Güvenlikçi yaklaşımların, özellikle yaratılmış sınırları aşmak suretiyle ekmeğini kazananlar için ciddi tehditler oluşturduğunu Roboski Katliamı'nda tecrübe etmemizden hareketle, Bakanlık olarak sınır bölgelerine yeni gümrük kapıları açarak, insanların ekmeğini canlarıyla ödemeyeceği bir çalışma yürütmekte misiniz? Eğer böyle bir çalışma varsa, nerelere yeni gümrük kapıları açılması planlanmaktadır?
6. Sınır ticaretinde, özellikle sınırın öte yakasındaki İran gibi ülkelerin sınır güvenlik mensupları, ticaret yapan kişileri hunharca katletmektedir. Özellikle Van sınırında defalarca bu durumun yaşandığı düşünüldüğünde, bu hususta Bakanlık olarak benzer olayların yaşandığı sınırların öte yakasındaki ülkeler ile bugüne kadar, diplomatik anlamda bir girişimde bulundunuz mu? Bu pervasızlığı engellemek için Bakanlık olarak neler yapmaktasınız?
7. İran sınırında Ağrı'nın izdüşümü ile Van-Çaldıranın izdüşümü arasındaki bölgenin iki taraflı yoğun olarak mayınlandığı iddia edilmektedir. Buna ilişkin bir malumatınız var mıdır?